

35 LAT
TEATRU
ZIEMI
RYBNICKIEJ

**XXX
RYBNICKIE
DNI
LITERATURY**

Program XXX Rybnickich Dni Literatury

26 niedziela
września
godz. 16⁰⁰

Estrada „Pod Wierzbą”

ŚLĄSKI KWINTET
INSTRUMENTÓW DĘTYCH

26 niedziela
września
godz. 18⁰⁰

Inauguracja XXX RDL
Recital
EWY DEMARCZYK

30 czwartek
września
godz. 9⁰⁰ i 12⁰⁰

„POLISH SZEKSPIR COMPANY”
czyli
„DZIEŁA WSZYSTKIE SZEKSPIRA”
aktorzy teatru „RAMPA” z Warszawy

1 piątek
października
godz. 19⁰⁰

Maraton kabaretowy:
„KLIKA”
„TAK JEST, PANIE KOMENDANCIE”
„WYRWIGROSZ”

26 niedziela
września
godz. 16³⁰
galeria TZR

Wernisaż wystawy fotografii
ANNY
FOLTYNOWICZ-KOTERSKIEJ

29 środa
września
godz. 10⁰⁰

„SEZAM ALIBABY”
Baśń muzyczna dla dzieci
Teatr Muzyczny z Gliwic

30 czwartek
września
godz. 19⁰⁰
sala kameralna

ŻANNA GERASIMOWA
Wieczór poezji śpiewanej
w programie pieśni
m.in. B. OKUDŻAWY

3 niedziela
października
godz. 18⁰⁰

„33 OMDLENIA”
Przedstawienie oparte na
utworach Antoniego Czechowa
w wykonaniu „Teatru Stu” z Krakowa
reż. Zbigniew Zapasiewicz

Szanowni Państwo !

Mija 35 lat, od kiedy Teatr Ziemi Rybnickiej zaczął organizować życie kulturalne naszego miasta i regionu. Właśnie tutaj, dzięki występom artystów i wspaniałej publiczności, kultura i sztuka stawały się żywym zjawiskiem. Wiele razy sala naszego Teatru „pękała w szwach” wypełniona tłumami widzów i ich gromkimi brawami.

Każde znaczące przedsięwzięcie artystyczne jest jak pokaz sztucznych ogni. Długie przygotowania, perfekcyjna organizacja i najlepsi specjaliści... W efekcie uzyskuje się kilka pięknych chwil. Wierzę jednak że dla tych kilku chwil warto żyć...

Jeśli wśród wspomnień ktoś z Państwa zachowa wydarzenia kulturalne organizowane w rybnickim Teatrze, oznacza to , że wysiłek nie poszedł na marne, że dla tych wspomnień warto było tworzyć całe przedsięwzięcia.

Prezydent Miasta Rybnika
Adam Fudali

35 LAT
ISTNIENIA
TEATRU
ZIEMI
RYBNICKIEJ

Pomysł budowy w Rybniku obiektu pełniącego funkcję tzw. domu kultury zrodził się w 1952 r. Program działalności przyszłej instytucji w założeniach był bardzo szeroki. Plany zakładały bowiem część kulturalną z salą widowiskową wraz z zapleczem scenicznym, część sportową z krytym basenem i salą gimnastyczną oraz część ogólną do działalności klubów, zespołów i organizacji społecznych. Na pierwszą lokalizację tego ambitnego przedsięwzięcia wybrano plac przy ul. Kościuszki w pobliżu kościoła św. Antoniego. Jednak cała sprawa upadła na około 4 lata z powodu braku pieniędzy.

W 1956 r. nastały nowe czasy i miasto Rybnik decyzją Miejskiej Rady Narodowej postanowiło, że zbuduje dom kultury własnym wysiłkiem, licząc na ewentualne wsparcie finansowe Ministerstwa Kultury. Projekt budynku został wykonany przez młodych architektów: Jerzego Gottfrieda, Henryka Buszko i Aleksandra Franty. Pierwsze wersje projektu sygnowane były przez Biuro Projektów Budownictwa Ogólnego "Miasto-Projekt" w Katowicach. Projekt architektoniczny zlecono ostatecznie Pracowni Sztuk Plastycznych -

Występ orkiestry dętej na estradzie „Pod Wierzbą”

Przedsiębiorstwu Państwowemu i po uzyskaniu koniecznych zatwierdzeń w 1957 r. przystąpiono do jego wykonania. W trakcie realizacji planu inwestor zdecydował o znacznym poszerzeniu części scenicznej, zmierzając do stworzenia sceny pełnowymiarowej i profesjonalnej. Nie było jednak planów powołania stałego zespołu teatralnego. Profesjonalna scena, jej zaplecze techniczne i technika oraz nazwa miały jedynie rozszerzyć możliwości obiektu tak, aby można było w nim przyjąć artystyczne zespoły teatralne, muzyczne. Zamyśl ten szedł w parze z aspiracjami górnictwa, które tworząc zagłębie węglowe, chciało być również mecenasem kultury. Dlatego właśnie, gdy proces budowy postępował zbyt wolno, zaś środki finansowe zaczęły się kończyć, Rybnickie Zjednoczenie Przemysłu Węglowego przejęło budowę i doprowadziło ją do końca.

Uroczyste otwarcie Teatru Ziemi Rybnickiej miało miejsce 4 grudnia 1964 r.

Od chwili oddania go do użytku do 1978 r. administrację obiektu sprawowała Kopalnia „Chwałowice”. Gmach Teatru jako budowla i jako centrum życia kulturalnego, był i jest dorobkiem całego społeczeństwa Ziemi Rybnickiej.

Złota Lira '97

W latach 1982-95 równorzędnie z nazwą Teatr Ziemi Rybnickiej funkcjonowała też nazwa Rybnicki Ośrodek Kultury - czyli połączone siły i środki filii Wojewódzkiego Ośrodka Kultury i Teatru Ziemi Rybnickiej. W 1996r. uchwałą Rady Miasta TZR otrzymała nazwę Rybnickie Centrum Kultury.

Celem działalności Teatru jest upowszechnianie kultury i umożliwianie mieszkańcom regionu kontaktu z wszystkimi jej dziedzinami.

Historia Teatru związana jest nierozdzielnie z ludźmi, którzy tu pracowali i tworzyli wizerunek największej miejskiej placówki kultury. Funkcję dyrektora kolejno sprawowali:

Władysław Porembski (1965 -1978),
Zygmunt Bińczak (1978 -1983),
Wojciech Bronowski (1983 - 1996),
a obecnie Aleksandra Liniany-Zejer.

Przesłaniem na dalsze lata działalności Teatru Ziemi Rybnickiej niech będzie myśl Leona Dyczewskiego - „Praca i kultura są podstawowym wymiarem ludzkiej egzystencji, są właściwością natury ludzkiej. Noszą znamię człowieka i w nich człowiek odkrywa sens swojego życia, z nich też czerpie właściwą sobie godność.”

Daniel Raczyński i dyr. A. Liniany-Zejer
w Galerii TZR

HISTORIA
RYBNICKICH
DNI LITERATURY

Idea Rybnickich Dni Literatury zrodziła się we wrześniu 1962 roku w kręgu rybnickich działaczy kultury, dziennikarzy i młodych pisarzy, którzy byli zrzeszeni w założonym przez Zbigniewa Jankowskiego Klubie Literackim „Kontakty”. Ich celem miało być ożywienie życia kulturalnego miasta i regionu, które posiadały, wprawdzie bogate tradycje kulturalne, ale po podniesieniu Rybnika do rangi stolicy ROW zostały zdominowane przez technikę i przemysł.

I Rybnickie Dni Poezji zostały zorganizowane w dniach 11-12 października 1962r. Do udziału w nich zaproszono pisarzy z województwa katowickiego i opolskiego. Zaproszenie przyjęło 22 pisarzy i poetów - każdemu zorganizowano po jednym spotkaniu autorskim oraz jedno wspólne spotkanie z udziałem wszystkich zaproszonych gości. Działający przy Domu Kultury „RYFAMY” Teatr Poezji przedstawił dwie premiery: „Orbita Zero” i „Czy to jest kochanie”. Z własnym programem artystycznym wystąpił popularny aktor - Wojciech Siemion. Odbыл się również koncert zespołu jazzowego „THE WRECKERS”. W ogłoszonym Turnieju Jednego Wiersza laureatką „Złotej Lampki Górniczej” została Teresa Ferenc-Jankowska - autorka wiersza pt. „Poród”. Sukces odniesiony podczas I Rybnickich Dni Poezji zmobilizował organizatorów do kontynuowania imprezy i rozszerzenia jej zasięgu terytorialnego na cały powiat. Powołano Rybnicko-Wodzisławski Komitet Organizacyjny i w dniach 10-13 października 1963r. odbyły się **II Rybnickie Dni Literatury**. Zaproszono 16 literatów z całej Polski, dla których zorganizowano 60 spotkań literackich z udziałem 10 000 słuchaczy. Spomiędzy ponad 100 prac, które napłynęły na Konkurs Jednego Wiersza jury pod przewodnic-

twem Juliana Przybosa przyznało „Złotą Lampkę Górniczą” ex aequo Józefowi Ratajczakowi i Tadeuszowi Kijonce. W ramach imprez towarzyszących odbyły się kiermasze książek i występy regionalnych zespołów folklorystycznych. Zorganizowano wiele imprez kulturalnych; wystąpili m. in.: Władysław Hańcza z Teatrem Narodowym, Teatr Zagłębia, Teatr Śląski z Katowic oraz studenci PWST z Krakowa.

W dniach 15-18 X 1964r. odbyły się **III Rybnickie Dni Literatury** z udziałem 12 literatów polskich i 3 z Ostrawy. Odbyło się 60 spotkań literackich. W tym roku również po raz pierwszy zorganizowano Ogólnopolski Konkurs Literacki na wiersz, opowiadanie, reportaż, który stał się stałym elementem Rybnickich Dni Literatury na wie-

Tradycyjny kiermasz książek

le lat. W dziale poezji zwyciężył wiersz „Po trudzie” Tadeusza Kijonki, w dziale reportażu praca „Trudny rok” również Tadeusza Kijonki. Dniom towarzyszyły imprezy kulturalne, m.in. występ Teatru Studenckiego „Kalambur” z Wrocławia, estrady poetyckiej Teatru Nowego z Zabrza, miejscowego Teatru Poezji i inne.

W czasie **IV Rybnickich Dni Literatury** (10-13 X 1965r.) patronat nad imprezą przejął Okręgowy Zarząd Związków Zawodowych Górników w Rybniku wraz z „Kontaktowcami”. Dla 14 przybyłych literatów zorganizowano 90 wieczorów autorskich, w których udział wzięło ok. 15 tys. słuchaczy. Otwarcie imprezy połączono z przemarszem orkiestr dętych, barwnymi korowodami, projekcjami filmów na Rynku oraz kiermaszem książek. Na tę okazję Jan Zorychta skomponował hejnał do słów Zdzisława Pyzika, utwór ten wykonano na rybnickim Ratuszu w chwili zapalania lampki górniczej. Wydano 5000 egzemplarzy jednodniówki „Kontakty”, w której zawarto utwory literatów z rybnickiego środowiska. Spośród 100 prac nadesłanych z 16 województw - Złotą Lampkę Górnica przyznano Andrzejowi Turczyńskiemu z Warszawy za wiersz pt. „Szkice o rękach”. W czasie imprez towarzyszących wystąpili: Teatr Poezji z Wałbrzycha i Zakopanego, Opera Śląska z Bytomia oraz Wojciech Siemion. Nowością IV RDL był konkurs dla młodzieży szkolnej „Ziemia Rybnicka i ja”

V RDL trwały od 2-5 X 1966 roku. Towarzyszyła im atmosfera zbliżającego się Kongresu Kultury Polskiej, który obradował w Warszawie. Przybyło 27 zaproszonych literatów, którzy uczestniczyli w 107 spotkaniach autorskich z udziałem 20 tys. słuchaczy. W Rybniku gościli: Teatr z Opola (A. Mickiewicz „Konrad Wallenrod”), Teatr

Stary z Krakowa (S. Mrożek „Tango”), Teatr Śląski z Katowic (Eurypides „Trojanki”), Teatr Polski z Bielska-Białej (M. Rej „Żywot Józefa”). Wielki entuzjasta RDL - Jan Sztudynger napisał specjalnie dla Teatru Poezji działającego przy Domu Kultury RYFAMY dwie jednoaktówki: „Wygnańcy Ewy” i „Jak zwykle wszystko winą jest Amora”, które zostały wystawione jeszcze w czasie trwania V RDL. Na ogólnopolski Konkurs Literacki napłynęło blisko 200 prac. Złotą Lampkę Górnica otrzymał Adam Janicki za wiersz pt. „Rodowód”.

Po bardzo udanych poprzednich Dniach Literatury upowszechnił się ceremoniał towarzyszący tej imprezie. W dniach 24-27 września 1967 roku odbyły się VI RDL, w których udział wzięli: troje pisarzy z ZSRR, jeden z Czechosłowacji i 26 literatów polskich. Zorganizowano 120 spotkań autorskich, w których udział wzięło 20 tys. słuchaczy. 101 autorów nadesłało w sumie 119 prac na konkurs literacki. Złotą Lampkę Górnica jury przyznało Bernardowi Hęcko z Gdańska za wiersz pt. Spoj-

czenie do wnętrza ziemi”. Z imprez towarzyszących warto przypomnieć występ Orkiestry Symfonicznej i Chóru Mieszanego Filharmonii z Bratysławy, które wykonały IX Symfonię L. van Beethovena.

W czasie VII RDL

„Cyda” P. Corneille’a oraz występ Opery Śl. z Bytomia („Łucja z Lammermoor” G. Donizettiego). Dniom towarzyszyła wystawa z okazji XXV - lecia Wojska Polskiego.

VII RDL (6-10 X 1968) zorganizowano wg tej samej koncepcji jak poprzednio. Zaproszono pisarzy z ZSRR i 22 literatów polskich. Odbyło się 117 spotkań autorskich, które przyciągnęły ok. 20 tys. osób. Na tradycyjny konkurs literacki napłynęło 136 wierszy. I nagrodę otrzymał Zbigniew Strzałkowski z Lublina za wiersz pt. „Matki nasze”. Spośród licznych imprez towarzyszących szczególnym zainteresowaniem publiczności cieszyły się występy Teatru Komedii z Rennes (Francja) z przedstawieniami: „Skąpiec” Moliera i „Ugłaskanie sekutnicy” Szekspira, Teatru Śląskiego z Katowic z inscenizacją

VIII RDL rozpoczęły się 28 IX i trwały do 2 X 1969r. Centralnym punktem bogatego programu był barwny korowód w strojach historycznych i regionalnych. Korowód wyruszył z Rynku i - prowadzony przez orkiestrę dętą - dotarł do TZR, gdzie nastąpiło uroczyste otwarcie Dni. Zaproszono pisarzy z NRD i ZSRR oraz 18 literatów polskich. Wprowadzonym novum były spotkania literatów z czytelnikami bezpośrednio w zakładach pracy. Poemat pt. „Pieśń węgla” Czesława Ślęzaka zdobył Złotą Lampkę Górnictw. Podczas koncertu inauguracyjnego wystąpiła Orkiestra Symfoniczna Filharmonii ROW oraz Piotr Paleczny. Przebieg Dni uświetnił Przegląd Studenckich Zespołów Teatralnych i Kabaretowych, w którym udział wzięły: TEATR 38 oraz Teatr Stu z Krakowa, kabaret „TG” z Tarnowskich Gór oraz kabaret „Przylepiec” z Politechniki Śląskiej z Gliwic. Odbyło się również przedstawienie baletowe „Na kwaterunku” w wykonaniu Operetki Śląskiej z Gliwic oraz inne imprezy artystyczne.

Recital Piotra Palecznego

IX RDL zorganizowano w dniach: 24-27 IX 1970r. Przybyło 20 zaproszonych pisarzy z całej Polski oraz grupa pisarzy łżyckich, odbyło się 115 spotkań autorskich. W holu TZR otwarto wystawę książki łżyckiej. Zorganizowano również wystawę prac amatorów-plastyków z regionu rybnicko-wodzisławskiego, wystawę wydawnictw PAN o Śląsku i Rybnickim Okręgu Węglowym. Odbyły się sesje popularno-naukowe z udziałem

Literaci podpisują swoje prace

łem językoznawców, profesorów UJ z Krakowa. Na konkurs literacki napłynęło 185 prac z całej Polski. W dziale poezji Złotą Lampkę Górnictwą otrzymał Andrzej Turczyński z Warszawy za wiersz pt. „Trzy eseje”. Teatr Nowy z Zabrze przedstawił „We-sele Figara”, a Dni zakończyła wielkim koncertem Wszechzwiązkowa Orkiestra Symfoniczna ZSRR.

8 X 1971 r. po uroczystym odegraniu hejnału RDL i zapaleniu lampki górniczej, otwarcia **X RDL** dokonał prezes Klubu Literackiego „Kontakty” - Leon Wantuła. Trwały one do 10 X 1971r. W jubileuszowych Dniach udział wzięli literaci z ZSRR i NRD oraz Polski. Na ogólnopolski Konkurs Lite-

racki napłynęło 86 utworów. I nagrodę w dziale poezji przyznano Adamowi Janickiemu z Rudy Śląskiej za wiersz pt. „Rybnickie reminiscencje”. Wśród imprez artystycznych na szczególne wyróżnienie zasługuje program wspomnień „Piwnicy pod Baranami”, która właśnie obchodziła 15 lecie działalności.

W dniach 24-27 IX 1972 odbyły się **XI Rybnicko-Wodzisławskie Dni Literatury**. Udział wzięło w nich 18 literatów z całej Polski, którzy odbyli ponad 100 spotkań autorskich. Wśród imprez towarzyszących warto przypomnieć: recital Wojciecha Siemiona, Czesława Wołlejko i Zofii Mrozowskiej. Odbyły się również spotkania z aktorami z Katowic. Wielkim powodzeniem społeczeństwa ROW cieszyły się występy Orkiestry Kameralnej Konserwatorium w Moskwie i Orkiestry Symfonicznej Filharmonii Górniczej z Zabrza. Podczas Dni wystąpiły Państwowy Teatr Współczesny z Warszawy, Teatr Śląski z Katowic, Teatr Forum z Bytomia, Teatr „Osesek” z Rybnika, kabaret „Zaskroniec” z Zakopanego i Kabaret Ludowy „Rzep” z Krzczonowa w województwie lubelskim.

Występ Teatru „Osesek”

Ponieważ klub Studencki „Aligator” ogłosił wcześniej Ogólnopolski Turniej Jednego Wiersza o „Laur Aligatora”, organizatorzy zrezygnowali z organizacji konkursu „O Złotą Lampkę Górnica”.

Od 29 IX do 1 X 1973r. odbyły się **XII R-WDL**. Na inaugurację Zespół Regionalny z Lipiec Reymontowskich przygotował widowisko pt. „Wesele Boryny”, w którym udział wzięli wszyscy zaproszeni literaci oraz odbyło się przedstawienie Teatru Poezji „Osesek” pt. „Nasze Dni”. W Dniach wzięło udział 19 literatów - odbyło się 90 spotkań autorskich. Podobnie jak w roku poprzednim konkurs literacki nie odbył się. W ramach imprez towarzyszących wystąpił Państwowy Teatr „Ateneum” z Warszawy ze spektaklem „Hyde Park” oraz Państwowy Teatr Nowy z Zabrza z komedią „Klik-klak”. Operetka Śląska z Gliwic przedstawiła premierę „Diabeł nie śpi”, a Państwowa Operetka z Wrocławia program pt. „Dziewczęta w zasłonach”. Często koncertowała też Orkiestra Symfoniczna ROW.

XIII Rybnicko-Wodzisławskie Dni Literatury trwały od 6 do 9 X 1974r. Podczas inauguracji dokonano otwarcia okolicznościowych wystaw w TZR: grafiki i kompozycji przestrzennej Urszuli Berger-Styczeń i malarstwa Józefa Siejny. Przyjechało 21 zaproszonych literatów z całej Polski oraz 4 z NRD. Zaproszono również naukowców i odbyło się 160 spotkań autorskich. W ramach imprez towarzyszących z własnymi programami i recitalami wystąpili aktorzy: Henryk Gizicki z Krakowa oraz Barbara Ludwiżanka, Marek Perepeczko i Cezary Owerkowicz z Warszawy. Wśród publiczności największym powodzeniem cieszyły się spotkania z Władysławem Hańcą. Wystąpili

również: Magda Umer z zespołem, Marek Grechuta i grupa „Wiem” oraz Państwowy Teatr Nowy z Zabrze, Teatr Polski z Bielska-Białej i Teatr „Eref” z Krakowa. Gościł też kabaret „Forum” z Zabrze, rybnicki „To i owo” oraz „Osesek”. Aby urozmaicić program, zorganizowano „Nocny Kabareton” z udziałem zaproszonych artystów i „Wieczór monodramów” z udziałem zaproszonych literatów. Na otwarty konkurs literacki napłynęło 77 prac. I nagrody nie przyznano. II nagrodę w dziale poezji otrzymał Krystian Pryndał z Katowic za utwór pt. „Drwale i ptaki”. Nikt wówczas nie przypuszczał, że „trzynastka” dla RDL okaże się pechowa. Decyzją polityczną ta wspaniała impreza kulturalna została rozwiązana i już nigdy w Rybniku nie miały być organizowane Dni Literatury.

Po ośmiu latach „literackiej ciszy” w Rybniku, wśród miejscowych działaczy kultury zrodziła się myśl reaktywowania Rybnickich Dni Literatury. Inicjatywę tę poparły władze miasta oraz Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach. Od tych instytucji organizatorzy otrzymali dotację, co pozwoliło na ponowne wprowadzenie do kalendarza wydarzeń kulturalnych Rybnickich Dni Literatury.

XIV RDL zorganizowano od 2 do 5 X 1983r. Wzięło w nich udział 14 twórców, dla których zorganizowano 59 spotkań autorskich. Na ogłoszony ogólnopolski konkurs literacki napłynęło 800 prac ponad 300 autorów. W dziale poezji Złotą Lampkę Górniczą otrzymał Marek Gosudarski z Kornowaca. Tradycyjnie Dniom towarzyszyły kiermasze książek. W salach TZR zaprezentowano wystawę „Historia Dni Literatury” oraz prac plastycznych koła ROW. W klubie MPiK otwarto wystawę malarstwa Józefa Siejny. Wśród imprez towarzyszących warto wymienić występy: Teatru „Kwadrat” (S. Mro-

żek „Polowanie na lisa”), Teatru „Stara Prochownia” (K. Wierzyński „Pamiętnik miłości”; E. Stachura „Msza wędrującego”), kabaretów: Jonasza Kofty, Tadeusza Drozdy i „Młoda Egida”.

XV RDL odbyły się w dniach od 30 IX do 3 X 1984 r. Przybyło 17 literatów, którzy odbyli 125 spotkań autorskich. W tradycyjnym konkursie o Złotą Lampkę Górnica udział wzięło 125 twórców z całej Polski, którzy nadesłali 468 prac. W dziale poezji zwyciężył Mirosław Bochenek z Bielska-Białej wierszem pt. „Podnoszenie ciężarów na lodzie”. Ogółem odbyło się 41 imprez artystycznych, z których warto wspomnieć przedstawienie Teatru Powszechnego z Warszawy. pt. „Nikiformy”, występy zespołów Leszka Długosza, Magdy Umer i Marka Grechuty z zespołem „Anawa”. Szczególnym powodzeniem cieszył się występ kabaretu autorskiego Krzysztofa Daukszewicza z udziałem Janusza Gajosa. Wystąpili ponadto: Krystyna Serusiówna, Tadeusz Malak, Joanna Ciemniowska, Maria Czubasiewicz, Henryk Błazejczyk i Bernard Krawczyk. W XV RDL uczestniczyło 12 tys. osób.

W dniach 29 IX - 2 X 1985r. zorganizowano **XVI Rybnickie Dni Literatury**. Chcąc wyróżnić najbardziej zasłużonych działaczy regionu Komitet Organizacyjny RDL ufundował Honorową Złotą Lampkę Górnica. Jej pierwszym laureatem został rybnicki pedagog dr Innocenty Libura. Gośćmi XVI RDL było 16 literatów, którzy odbyli 137 spotkań autorskich z udziałem 8,5 tys. słuchaczy. Na ogólnopolski Konkurs Literacki nadesłano 476 prac z 34 województw i z Czechosłowacji. Złotą Lampkę Górnica w kategorii poezji otrzymał Jerzy Stasiak ze Szczecina za wiersz pt. „Miasto i psy”. Trady-

cyjnie też Dniom towarzyszył kiermasz książek oraz dwie wystawy. Pierwsza poświęcona była malarstwu i grafice Grupy Plastycznej ROW, a druga poprzednim RDL. Dni uświetniły 42 imprezy towarzyszące, na które przybyło około 9300 widzów. W ramach imprez można było zobaczyć m.in.: grupę „Pod Budą”, kabarety: „Pan tu nie mieszka”, „Długi”, Teatr Narodowy z Warszawy (Calderon de la Barca „Życie jest snem”), Teatr Popularny z Warszawy (G. Zapolska „Moralność pani Dulskiej”). Wystąpili również: Ryszarda Hanin, Anna Nehrebecka, Dorota Stalińska, Jan Tesarz, Krzysztof Daukszewicz, Anna Dymna i Jan Kaczmarek.

W niedzielę 28 IX 1986r. rozpoczęły się **XVII RDL**, które trwały do 1 X 1986r. Konferansjerami byli Wojciech Mann i Krzysztof Materna. W TZR otwarto wystawę prac malarskich Ludwika Holesz oraz wystawę Silezjanów Wydawnictwa „Śląsk” i Śląskiego Instytutu Naukowego, a także ekspozycja o XVI RDL. Ponadto zorganizowano wystawę malarstwa i tkaniny artystycznej Agnieszki i Weroniki Holesz. Dla 19 literatów zorganizowano 152 spotkania autorskie. W 43 imprezach towarzyszących udział wzięło około 20 tys. osób. Wystąpiły m.in.: Teatr Syrena („Wiele hałasu o nic”), kabarety: „Pod Egidą”, „Łoża 44”, i Krzysztof Daukszewicz. Z własnymi programami przybyli Mieczysław Grochowski, Czesław Niemen, Hanna Kryjek, Witold Olszewski, Maria Czubasiewicz, Agnieszka Fatyga i Irena Jun. W konkursie literackim spośród 490 nadesłanych prac jury nagrodziło Złotą Lampką Górnica Juliana Wątrobę z Rudnicy za wiersz pt. „Grudniowy pejzaż”. Podczas Dni po raz pierwszy wydawana była gazetka

„Chodzą Słuchy” w formie gazety festiwalowej, komentującej bieżące wydarzenia podczas trwania imprezy.

Od 27 do 30 września 1987r. trwało **XVIII święto literatury w Rybniku**. W tym czasie odbyły się 142 spotkania autorskie z 19 pisarzami z całej Polski. Uczestnicy RDL zwiedzili wystawę Grupy Plastycznej „Oblicza” oraz wystawę o XVII RDL. Wydawano również gazetkę „Chodzą Słuchy”. W ramach imprez towarzyszących odbyło się ogółem 45 programów artystycznych. Ze sztuką T. Rittnera „Wilki w nocy” wystąpił Teatr Polski z Warszawy, w specjalnym programie kabaretowym wzięło udział blisko 50 aktorów. Do Rybnika przybyli również: Marek Barbasiewicz, Jacek Borkowski, Ryszarda Hanin, Emilian Kamiński, Bernard Krawczyk, Marek Lewandowski, Laura Łącz, Bogusław Parchimowicz, Henryk Talar, Janusz Zalewski, Edward Żentara. Na konkurs o „Złotą Lampkę Górnica” wpłynęły 802 prace. I nagrodę w dziale poezji jury przyznało Stanisławowi Goli z Bielska Białej za poemat „Światłocienie”.

XIX RDL trwające od 25 IX- 28 IX 1988r. poprzedził kabaretonik Tadeusza Drozdy „Sekscesiki w nowej szacie” (22 i 23 IX). Na inauguracji wystąpił Teatr „Kwadrat” z Warszawy z farsą „Czarujący łajdak”. 17 przybyłych literatów odbyło 120 spotkań autorskich. Na tradycyjny konkurs literacki napłynęło 518 utworów. I nagrodę w dziale poezji otrzymał wiersz pt. „List żelazny” Grażyny Woźniak z Rudy Śląskiej. Rybnickie Święto literatury uświetnił również występ Teatru Starego z Krakowa (S. Mrożek „Emigranci”). Monodram wg K. Popowicza „Cygan” przedstawił Emilian Kamiński, Kazimierz Borowiec wystąpił z monodramem „Dorado”. Monodramy przedstawili także: „Nie będziesz całe życie na organach grał” - Feliks Szajnert, „Notatki na man-

kietach” - Tomasz Piasecki. „Piwnica Pod Baranami” przedstawiła natomiast program „Przychodzimy, odchodzimy...”. Wystąpili również: Krzysztof Daukszewicz, Leszek Wójtowicz, Tadeusz Drozda i Bohdan Łazuka, Jerzy Bińczycki, Wojciech Siemion, Zbigniew Kosowski i Jacek Romanowski. Ogółem odbyły się 42 imprezy artystyczne.

Jubileuszowe **XX RDL** zorganizowano 1-5 X 1989r. Dni poprzedził wernisaż wystawy malarstwa Ryszarda Kalamarza i ogłoszenie wyników konkursu literackiego. Na konkurs napłynęło 830 utworów z całej Polski. Złotą Lampkę Górnica w dziedzinie poezji przyznano Aleksandrowi Rawskiemu za zestaw wierszy. **XX RDL** zainaugurował Teatr „Komedia” z Warszawy (J.S. Stawiński „Zezowate szczęście - etap II”). Do Rybnika przyjechało 21 literatów z całej Polski, 3 pisarzy w Wilnie i Zuezo Angel Lopez z Kuby. Z ich udziałem odbyło się 146 spotkań. Spośród imprez towarzyszących warto wspomnieć: „W zielonożółtym Singapurze” (Teatr Syrena z Warszawy) i „Małego Księcia” A. de Saint Exupéry’ego (Teatr „Adekwatny” z Warszawy). Z własnymi programami artystycznymi wystąpili: Henryk Boukołowski, Magda Teresa Wójcik, Jerzy Dębina, Leszek Długosz, Emilian Kamiński, Bernard Krawczyk, Wojciech Siemion, Teresa Lipowska, Tadeusz Pluciński. Po raz ostatni - ze względu na brak funduszy - ukazała się gazetka „Chodzą Słuchy”.

Kolejne **XXI RDL** odbyły się w dniach od 30 IX - 4 X 1990r. Przybyło na nie 8 pisarzy, którzy wzięli udział w 35 spotkaniach z czytelnikami. Od tego roku ciężar organizacji RDL spoczął na Rybnickim Ośrodku Kultury. Cofnięcie innych dotacji pociągnęło za sobą konieczność rezygnacji z kontynuowania ogólnopolskiego konkursu

literackiego. Pomimo olbrzymich trudności finansowych do Rybnika przyjechali: zespół szantowy „Smugglers”, Krzysztof Daukszewicz, Teatr Ochoty z Warszawy („Zapiśki więzienne” wg kard. S. Wyszyńskiego), Teatr „Kwadrat” z Warszawy (A. Ayskbourne „Wszystko jest względne”), Uliczny Teatr Karnawałowy z Gdyni, Teatr Indywidualny Andrzeja Łukasza Chłapeckiego („Psuły go kobiety, więc zaczął nimi gardzić...”), Paweł Orbisz, Marek Kondrat i Władysław Kowalski ze spektaklem „Opowiadanie o zoo”. Wystąpiła również Orkiestra Symfoniczna Filharmonii ROW ze światowej sławy węgierskim pianistą Laszlo Barayai. XXI RDL towarzyszyła wystawa malarska zorganizowana z okazji X-lecia istnienia Zespołu Plastycznego „Oblicza”.

W 1991 **XXII RDL** odbyły się w dniach 29 IX - 6 X. Na inaugurację Orkiestra Filharmonii ROW wykonała trzy miniatury laureata Honorowej Złotej Lampki Górniczej - Henryka Mikołaja Góreckiego oraz koncert fortepianowy W.A. Mozarta. Zaproszono 8 pisarzy polskich, 1 z Czechosłowacji i 3 z Litwy. Ogółem odbyło się 50 spotkań autorskich. Dniom towarzyszyły dwie wystawy: malarstwa i rysunku śląskich artystów profesjonalnych oraz grafiki Stefana Suberlaka. Podczas RDL wystąpił Teatr „Kwadrat” z Warszawy (M. Frayn - „Ośle lata”), czechosłowacki artysta Peter Vaszek przedstawił monodram pt. „Samotność piłkarskiego bramkarza”, a „Grę” - musical dla jednego aktora, wykonał Artur Barciś oraz Marcin Sosnowski i Wojciech Kaleta. Wystąpiły znane kabarety: „Piwnica Pod Baranami”, OT.TO” i „Długi”. Z recitalem wystąpił Wojciech Młynarski; w programie „Hania Klima i jej goście” grał i śpiewał Przemysław Gintrowski, a „Mszę wędrującego” wg Edwarda Stachury wykonała Anna Chodakow-

ska wraz z Romanem Ziemiańskim i Krzysztofem Bukowskim. Z piosenką autorską i aktorską przybyli do stolicy ROW laureaci festiwali piosenki w Krakowie, Olsztynie, Warszawie i Świnoujściu. Ponadto wystąpili: Jerzy Derfel, Waldemar Ochnia i Wojciech Kaleta.

XXIII RDL zorganizowano w dniach 26 września - 4 października 1992r. Podczas inauguracji Dni odbył się koncert połączonych orkiestr dętych KWK „Krupiński”, KWK „Jankowice” i Zakładów Naprawczych PW w Rybniku oraz występ kabaretu „Elita” z Wrocławia. Zorganizowano 40 spotkań autorskich z 9 zaproszonymi literatami w szkołach i placówkach kulturalnych Rybnika. W galerii TZR można było zwiedzać wystawy malarstwa i rysunku Marii Budny Malczewskiej i ceramiki Zbigniewa Mury. Z programem poetyckim „Między mną a tobą” wystąpili Krzysztof Chamiec, Roman Kłosowski, Laura Łącz, Anna Płoszaj-Dejmek, a Urszula Trawińska-Moroz dała koncert z Orkiestrą Symfoniczną Filharmonii ROW. Z premierowym przedstawieniem „Wszystkiego najlepszego” A. Ayskbourne’a wystąpił Teatr „Kwadrat” z Warszawy, Teatr „Korez” z Chorzowa wystawił oryginalny megakabaret wg B. Schaeffera „Scenariusz dla 3 aktorów”, Scena Ruchu z Lublina wykonała pantomimę pt. „Popioły”, której towarzyszył zespół muzyczny Voo-Voo.

Dni Literatury po raz **XXIV** zorganizowano w dniach 26 września - 3 października 1993r. Dwunastu zaproszonych literatów wzięło udział w 69 spotkaniach autorskich. Dniom Towarzyszyła wystawa „Uśmiech Dziecka”. Zaprezentowano także Galerię Jednej Fotografii światowej sławy artysty fotografa Edwarda Hartwiga z War-

szawy połączoną ze spotkaniem autorskim. W ramach imprez towarzyszących wystąpiły Teatr im. Słowackiego z Krakowa (R. Harling „Stalowe magnolie”), Kabaret Miejski z „Jamy Michalikowej” w Krakowie i Teatr Witkacego z Zakopanego (Ch. Marlowe „Dr Faust”, F. Wedekind „Puszka Pandory”). Jerzy Nowak i Tadeusz Malak z Teatru Starego w Krakowie wystąpili ze spektaklem R. Brandstaettera „Ja jestem Żyd z Weseła”. Nina Repetowska przedstawiła natomiast monodram Z. Brauera „Geniale Frau czyli rzecz o Gabrieli Zapolskiej”, a Maria Nowotorska aktorka Teatru Polonii z Toronto wystąpiła w sztuce „Helena - rzecz o Modrzejewskiej” wg Kazimierza Brauna. Na rybnickim Rynku zorganizowano niezwykle widowisko pt. „Wieża Babel” w wykonaniu Teatru Ulicznego „KTO” z Krakowa. Aby wypełnić lukę po konkursie „O Złotą Lampkę Górnica” ogłoszono konkurs literacki dla młodzieży.

XXV RDL odbyły się w dniach od 25. 09 - 5. 10. 1994 r. pod hasłem, „Słowo jest sztuką”. Otwarcie Dni poprzedziła premiera specjalnie na tę okazję przygotowanego happeningu - „Namiot Światłości” Mariana Raka. Zorganizowano też wystawę o historii RDL. W imprezie uczestniczyło 20 pisarzy i poetów, którym zorganizowano 90 spotkań autorskich w domach kultury, bibliotekach i szkołach. Z imprezami towarzyszącymi przyjechali artyści z całej Polski: Teatr Powszechny z Warszawy (E. Bryll „Na szkle malowane”), Teatr Rozrywki z Chorzowa (musical „Skrzypek na dachu”), Teatr Dramatyczny z Częstochowy (J. Tuwim „Pchła szachrajka”), Teatr im. Kochanowskiego z Opola („Prysły zmysły”) oraz kabaret „Potem”. Wystąpili również: Krzysztof Dauk-

szewicz, Stanisława Celińska, Emilian Kamiński, Zofia Kucówna, Justyna Sieńczyłło, Wojciech Siemion, Bogusław Sobczuk, Henryk Talar, Stanisław Tym i inni. Żartem artystycznym było przedstawienie „Pół żartem, pół serio” w reżyserii Bogusława Sobczuka którego wykonawcami stali się zaproszeni goście.

W dniach 18. 09 - 1. 10. 1995r. odbyły się **XXVI RDL** pod hasłem „Twórcy z Pomorza”. Przybyło 12 literatów, w większości twórców z Gdańska, Sopotu i Szczecina, którzy odbyli spotkania autorskie w placówkach kulturalnych i szkołach miasta i regionu. W Miejskiej Bibliotece Publicznej w Rybniku odbyła się również Biesiada Literacka z udziałem wszystkich pisarzy na temat „ Współczesna literatura polska - nowe twarze, nowe problemy”. W ramach imprez towarzyszących odbyły się spektakle: „Mój przyjaciel Harvey” w wykonaniu Teatru „Kwadrat” z Warszawy, „Scenariusz dla trzech aktorów”, „Emigranci” - Teatru „Korez” z Chorzowa, „Kopciuszek” - Operetki Śląskiej z Gliwic. Ponadto wystąpili m. .in.: Lidia Grychtołówna, kabaret „Koń Polski”, zespół szantowy „Bluska”, Anna Jopek i Janusz Szrom. Na Małej Scenie Rybnickiej odbył się również pokaz teatrów amatorskich wyróżnionych w konkursie ogłoszonym z okazji XXVI RDL oraz poetycki wieczór wspomnień poświęcony twórczości Janiny Podlódowskiej - „Pióro na wietrze”. W czasie trwania XXVI RDL w Galerii Sztuki TZR można było zobaczyć wystawę malarstwa Ryszarda Kalamarza.

XXVII RDL odbyły się w dniach 29 IX - 6 X 1996r. Tym razem zaproszono twórców ze środowiska artystycznego Wielkopolski. Przybyło 8 pisarzy i poetów z Poznńskiego. Jeszcze przed uroczystą inauguracją na rybnickim Rynku wystąpiły: War-

szawski Kwartet Saksofonowy oraz „Teatr na Bruku” z Wrocławia ze spektaklem „Charlie pomywaczem”. Na inaugurację Scena Górnośląska przygotowała widowisko słowno-muzyczne pt.: „Album rodzinny Erwina Respondka”. W ramach imprez towarzyszących odbyły się również: spektakl „Ptasiek” w wykonaniu Janusza Stolarskiego i Waldemara Szczepaniaka, „Echo džungli” - Teatru Muzycznego z Gliwic i spektakle w wykonaniu laureata konkursu teatralnego - amatorskiego teatru „Druga Młodość” z Domu Kultury KWK „Borynia” z Szerokiej. Mieszkańcy Rybnika mogli również uczestniczyć w niecodziennym wydarzeniu jakim był koncert Orkiestry Kameralnej PRiTV „Amadeus” pod dyrekcją Agnieszki Duczmal. Wystąpił również zespół „Wolna Grupa Bukowina” a ponadto w TZR odbyła się biesiada literacka pt. „Sowa w słowach - Współczesny Poznań Literacki”. Na Małej Scenie Teatr „Korez” z Chorzowa przedstawił spektakl „Niedźwiedź” i „Oświadczyń”. Rybnickim Dniom towarzyszyły: wystawa projektów Pracowni Architektury i Grafiki „Top Projekt” z lat 1990 - 96, wystawa prac Zbigniewa Solarzkiego oraz wystawa „Laureaci Literackiej Nagrody Nobla” w MBP.

W dniach 5. - 12. X. 1997r. pod hasłem „Literaci z Dolnego Śląska” odbyły się **XXVIII RDL**. Zaproszono 7 literatów z Ziemi Wrocławskiej, którzy odbyli 29 spotkań autorskich. Dniom towarzyszyły dwie wystawy: malarstwa Ałły Klement-Laskowskiej oraz wystawa rysunków, portretów i autoportretów Mariana Raka. Na scenie TZR również zaprezentowało się środowisko artystów Dolnego Śląska: Teatr Współczesny z Wrocławia przedstawił „Komedie sytuacyjną” J. Mortimera i B. Cooke’a, wg prozy Olgi Tokarczuk spektakl „Prawiek” przedstawiło Towarzystwo „Wierszalin”, Teatr Edu-

kacji z Wrocławia zaprezentował „Staropolskie obyczaje”. Odbyły się również koncerty Edyty Geppert, zespołu „Stare Dobre Małżeństwo” i koncert muzyki cerkiewnej w wykonaniu Chóru Kameralnego Filharmonii Wrocławskiej, w którym jako solista wystąpił Leonard Andrzej Mróz. Dla dzieci bajkę „Kubuś Puchatek” przedstawił Teatr Zagłębia z Będzina. W sali Miejskiej Biblioteki Publicznej odbyły się dwukrotnie odczyty Stanisława Krotoskiego o Teatrze Jerzego Grotowskiego ilustrowane pokazami nagrań archiwalnych.

W czasie **XXIX RDL**, które odbyły się w dniach 4 - 10 października 1998r., zaprezentowało się środowisko Krakowa. Zaproszonych zostało 10 literatów, którzy spotkali się z czytelnikami w bibliotekach, placówkach kultury i szkołach. Danuta Kowalska, Iwona Sasiuk, Ewa Krasicka - trzy artystki z Krakowa zareprezentowały swoje prace w Galerii TZR na wystawie tkani-ny artystycznej i malarstwa. Dniom towarzyszyła także wystawa grafiki w MBP - pt. „Triennale stu miast”.

Aktorka Anna Dymna w towarzystwie
Kornelii Delowicz i Adama Świerczyny

Odbyły się także spotkania z Anną Dymną oraz dwa wykłady Jerzego Fedorowicza, które cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem publiczności. Dwukrotne spotkania z Leszkiem Mazanem i Mieczysławem Czumą na Wieczorach Galicyjskich „O Szwejku i o piwie” były dodatkową atrakcją XXIX RDL. Dni zainaugurował Adam Makowicz - laureat Honorowej Złotej Lampki Górniczej z orkiestrą Filharmonii Krakowskiej pod dyrekcją Tomasza Bugaję. Wystąpiły także teatry krakowskie: Teatr Stary ze spektaklem „Wznowienie”, Teatr Ludowy z „Toksycznymi rodzicami” i Teatr „Groteska” z bajką „Trzy Świnki”, ponadto wystąpił Grzegorz Turnau z grupą „Pod Budą” oraz zespół Spotkań z Balladą z przedstawieniem teatralno-kabaretowym „W Kopydłowie wielkie zmiany”.

W tym roku RDL odbędą się po raz trzydziesty, zatem odstąpiono od formuły prezentowania poszczególnych regionów artystycznych. Pragniemy tym razem przedstawić to, co ciekawego dzieje się w kraju. Rybnickie Dni Literatury zajęły już swoje miejsce w kalendarzu imprez kulturalnych i pamięci mieszkańców Rybnika. Choć organizatorzy, niestety, nie dysponują już takimi funduszami jak w dawnych czasach, zawsze starają się o to by przedstawić mieszkańcom jak najbardziej różnorodny program na wysokim poziomie. Mamy nadzieję, że jeszcze wielokrotnie wraz z naszymi wiernymi widzami i czytelnikami będziemy obchodzić kolejne jubileusze RDL.

Honorowa Złota Lampka Górnicza to wyróżnienie, które od 1985 r. Prezydent Miasta Rybnika wraz z organizatorami Rybnickich Dni Literatury przyznaje pracownikom i działaczom kultury szczególnie zasłużonym dla miasta i regionu. Otrzymują ją ludzie związani z Ziemią Rybnicką, znani i szanowani w środowisku, którzy przez swą działalność kulturalną rozstawili Rybnik w kraju i za granicą. W tym celu ufundowano specjalną nagrodę - Honorową Złotą Lampkę Górniczną. Od 1993 r. jest to statuetka zaprojektowana przez Zygmunta Brachmańskiego - łączy ona elementy lampki górniczej i Pegaza - symboli Rybnickich Dni Literatury. Wyróżnienie to wraz z dyplomem wręcza laureatowi Prezydent Miasta Rybnika podczas uroczystości inauguracji RDL.

LAUREACI HONOROWEJ ZŁOTEJ LAMPKI GÓRNICZEJ

Dotychczas laureatami tej nagrody byli :

dr Innocenty
Libura - 1985

urodził się w 1901r. w Michałowicach k/Krakowa. Po ukończeniu studiów w 1926r. podjął pracę nauczyciela języka polskiego w Państwowym Gimnazjum w Rybniku, prowadząc jednocześnie ożywioną działalność w harcerstwie. Czynna praca społeczna i pedagogiczna w szkole, ZHP, Lidze Ochrony Przyrody, Towarzystwie Miłośników Rybnika, Klubie Inteligencji Katolickiej i PTTK uczyniły go osobą znaną miejscowej społeczności. Był popularyzatorem wiedzy historycznej (autor „Przewodnika po Ziemi Rybnicko-Wodzisławskiej”, „Z dziejów domowych powiatu”, „Gawęda o Ziemi Rybnickiej”), a swą pracą dał dowód umiłowania regionu śląskiego i jego mieszkańców. Zmarł w 1993r. we Wrocławiu

LAUREACI HONOROWEJ
ZŁOTEJ LAMPKI GÓRNICZEJ

prof. Karol Szafranek – 1986

urodził się w 1904r. w Bottrop w Westfalii, osiadł w Rybniku w przeddzień plebiscytu. Utalentowany pianista koncertujący od 12 roku życia, studiował później w Konserwatorium Poznańskim, Staatliche Akademisch Hochschule für Musik w Berlinie, w Paryżu. Po ukończeniu studiów koncertował w całej Europie. W 1933r. wraz z bratem Antonim założyli w Rybniku szkołę muzyczną, która po wojnie stała się liczącym ośrodkiem kultury muzycznej w kraju. Z jego klasy fortepianu wyszli artyści tej miary co Lidia Grychtołówna, Piotr Paleczny, Wiesław Szlachta, Adam Makowicz. Był również jednym z inicjatorów powstania Filharmonii ROW, dzięki której nazwa Rybnika znana jest artystom w Paryżu, Rzymie, Nowym Jorku. Zmarł 29 lipca 1999 roku.

LAUREACI HONOROWEJ
ZŁOTEJ LAMPKI GÓRNICZEJ

Lidia Grychtółówna - 1987

urodziła się w 1929r. w Rybniku. W wieku niespełna 5 lat rozpoczęła swą karierę muzyczną jako „cudowne dziecko”. Ukończyła Rybnicką Szkołę Muzyczną pod kierownictwem Karola Szafranka, a następnie z najwyższym odznaczeniem Wyższą Szkołę Muzyczną w Katowicach. Artystka zachwyca swą mistrzowską grą estrady krajowe i zagraniczne. Koncertowała dotąd we wszystkich krajach europejskich oraz wielu krajach na wszystkich kontynentach. Brała udział w międzynarodowych festiwalach muzycznych. Ma bardzo szeroki repertuar sięgający od baroku po wiek XX. W swoim dorobku artystycznym ma wiele nagrań radiowych , TV i płytowych. L. Grychtółówna rozsławia imię Polski na całym świecie. Nie zapomina, że jej dom rodzinny znajduje się w Rybniku, często go odwiedza dając koncerty dla rybnickich melomanów.

LAUREACI HONOROWEJ
ZŁOTEJ LAMPKI GÓRNICZEJ

Helena Sakowska -1988

na początku 1945r. otrzymała od władz miasta Rybnika zadanie zorganizowania biblioteki. 22.07.1945r. odbyło się uroczyste otwarcie Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Rybniku. Dzięki jej osobistemu zaangażowaniu powiat rybnicki jako pierwszy w województwie już w roku 1948 posiadał pełną sieć bibliotek. Była także inicjatorką powołania Muzeum w Rybniku. W czasie jej pracy zawiązał się Komitet Budowy Miejskiej Biblioteki Publicznej, w którym aktywnie pracowała do chwili przejścia na emeryturę w 1975r.

LAUREACI HONOROWEJ
ZŁOTEJ LAMPKI GÓRNICZEJ

dr Józef Musiał - 1989

urodził się 9.01.1933 w Połomii (dawny powiat rybnicki). Po ukończeniu studiów prawniczych na UJ w Krakowie i otrzymaniu doktoratu nauk prawnych wrócił na Śląsk, gdzie rozpoczął pracę w sądownictwie. Był inicjatorem i współorganizatorem Rybnickich Dni Literatury, działał przy budowie Teatru Ziemi Rybnickiej, propagował upowszechnianie prawa organizując i prowadząc w Rybniku jedyny w kraju Teatr „Fakty” z cykliczną imprezą „Sąd Młodych”. W Rybniku rozpoczął również swą działalność publicystyczną. Tu powstała jego pierwsza książka „Ludzie tej ziemi”. Kolejne jego publikacje to: „Sądy polowe w III powstaniu Śląskim: „Przesłuchanie”, „Świadkowie”, „Sędzia i kat”, „Ślązacy”, „Chachary”. W swoich pracach walczy o prawdę o Ślązakach oraz wydobywa z zapomnienia zasłużonych ludzi tego regionu np. Rudolfa Ranozka, Maksymiliana Iksała, Nikodema Bobika.

LAUREACI HONOROWEJ
ZŁOTEJ LAMPKI GÓRNICZEJ

Podlódowska – 1990

jeszcze jako uczennica trafiła do Katowickiego Klubu Literatów. Po wojnie podjęła pracę w Zakładzie Kształcenia Zawodowego, potem w Liceum Pedagogicznym a następnie w Liceum Ogólnokształcącym w Rybniku. Już w 1956r. drukowała swoje utwory w rybnickich „Nowinach” a także założyła klub literacki „Kontakty”. Przez wiele lat pracowała w Komitecie Organizacyjnym RDL realizując sporo swoich interesujących pomysłów artystycznych. Drukowała szereg utworów poetyckich i opowiadań w czasopiśmie i wydawnictwach zbiorowych. Wydała cztery interesujące tomiki poezji. Zmarła 3.05.1992r.

LAUREACI HONOROWEJ
ZŁOTEJ LAMPKI GÓRNICZEJ

Henryk Mikołaj Górecki - 1991

urodził się w 1933r. w Czernicy k/Rybnika. Dopiero po maturze zdecydował się na regularną naukę muzyki, jednak liczne szkoły muzyczne regionu odmówiły mu przyjęcia ze względu na wiek. Dopiero dyrektor rybnickiej Szkoły Muzycznej - Karol Szafrańek przyjął go na wydział pedagogiczno-instruktorski. Studia muzyczne z najwyższym odznaczeniem ukończył w klasie kompozycji prof. Bolesława Szabelskiego. Od 1965r. był wykładowcą katowickiej Wyższej Szkoły Muzycznej a w latach 1975-79 - rektorem tej uczelni. H.M.Górecki jest wielką indywidualnością twórczą. Niepowtarzalny, własny język oraz wysokie walory warsztatowe plasują go w światowej czołówce kompozytorów.

LAUREACI HONOROWEJ
ZŁOTEJ LAMPKI GÓRNICZEJ

Czesław Gawlik - 1992

urodził się w 1930r. w Rybniku. W 1954r. założył jeden z pierwszych na Śląsku zespół jazzowy w Domu Kultury RYFAMY. Pierwszy koncert wzbudził kontrowersje, entuzjastycznie przyjęła go tylko młodzież. Stopniowo zespół stawał się coraz bardziej znany, aż przyszły nagrody i wyróżnienia. Pracując blisko 30 lat w DK „Ryfamy” był instruktorem artystycznym, potem kierownikiem tejże placówki. Przez wiele lat współorganizował RDL, był inicjatorem i organizatorem rybnickich festiwali jazzowych, w tym od 1985r. Silesian Jazz Meetingu. Zasiadał w jury wielu znaczących festiwali muzycznych, teatralnych, wokalnych.

LAUREACI HONOROWEJ
ZŁOTEJ LAMPKI GÓRNICZEJ

Barbara i Marian Rakówie - 1993

to nie tylko artyści ale i pedagodzy. Od wielu lat uczą plastyki dzieci artystycznie uzdolnione w wielu placówkach kulturalnych regionu. Ich wychowankowie brali udział w konkursach krajowych i międzynarodowych, gdzie zdobyli wiele nagród i wyróżnień. Pani Barbara (absolwentka wydziału grafiki ASP w Krakowie) zajmuje się grafiką artystyczną, rysunkiem, tkaniną unikatową oraz projektowaniem w zakresie sztuki użytkowej. Wystawiała swoje prace na wielu wystawach w kraju i za granicą. Pan Marian (absolwent wydziału malarstwa ASP w Krakowie) swoje prace malarskie prezentował na ponad 150 wystawach krajowych i zagranicznych. Jego twórczość była tematem wielu opracowań wydawniczych, filmów, reportaży TV i radiowych oraz prac magisterskich. Wiele prac znajduje się w zbiorach muzealnych i prywatnych w kraju i za granicą. Pan Marian jest założycielem, kierownikiem artystycznym i instruktorem znanego już nie tylko w regionie ale i w całym kraju zespołu plastycznego twórców nieprofesjonalnych „Oblicza”, który prowadzi od 1980r. w rybnickim Teatrze.

LAUREACI HONOROWEJ
ZŁOTEJ LAMPKI GÓRNICZEJ

Zbigniew Jankowski – 1994

urodził się w 1931 w Bydgoszczy. Po studiach polonistycznych zaczął pracować w Rybniku jako nauczyciel, następnie zaś był dziennikarzem działu kulturalnego tygodnika „Nowiny”. Współorganizował pierwszy w Rybniku KMPiK, którego został dyrektorem. Założył Klub Literacki „Świt” przemianowany wkrótce na „Kontakty”. Był organizatorem cyklicznych spotkań z pisarzami, a także pomysłodawcą tzw. „Godzin Literackich”. Jako nieustrudzony w poszukiwaniu nowych form działalności zainicjował w 1962r. Dni Poezji w Rybniku, które przekształciły się w Rybnickie Dni Literatury. Aktualnie jest członkiem Stowarzyszenia Pisarzy Polskich oraz PEN Clubu polskiego. Jego twórczość literacka to m.in. ponad 20 książek, udział w antologiach i almanachach w kraju i za granicą. Od 1975 mieszka w Sopocie. Nadal jest energicznym twórcą i animatorem kultury.

LAUREACI HONOROWEJ
ZŁOTEJ LAMPKI GÓRNICZEJ

Stanisław Krawczyk – 1995

urodził się w 1938r. w Czeladzi. W 1963r. zamieszkał w Dębieńsku Wielkim i przystąpił do Grupy Literackiej „Kontakty” w Rybniku. Publikuje wiersze i opowiadania w prasie literackiej Warszawy, Krakowa, Bydgoszczy. W tym czasie bierze czynny udział w organizacji Rybnickich Dni Literatury. Honorową Złotą Lampkę Górnica otrzymał za całokształt twórczości literackiej, która rozśławia Ziemię Rybnicką oraz za współtworzenie RDL w pierwszej fazie organizowania ich kształtu.

LAUREACI HONOROWEJ
ZŁOTEJ LAMPKI GÓRNICZEJ

Piotr Paleczny - 1996

urodził się w 1946r. w Rybniku, tu ukończył szkołę podstawową i I LO im. Powstańców Śląskich. W szkole muzycznej uczęszczał do klasy fortepianu. Jego pierwszą nauczycielką była Maria Kowalska, później był uczniem m.in. Karola Szafranka i Janusza Ekierta. Zadebiutował w wieku 14 lat na koncercie inauguracyjnym Filharmonii ROW. W 1970r. zdobył III nagrodę główną oraz nagrodę specjalną za interpretację poloneza w VIII Międzynarodowym Konkursie Pianistycznym im. Fryderyka Chopina. Od 1985r. sam jest jurorem tegoż konkursu, a od 1993r. dyrektorem artystycznym Festiwalu Chopinowskiego w Dusznikach. Koncertuje na całym świecie występując często w tak prestiżowych salach jak Royal Festival Hall w Londynie, czy Carnegie Hall w Nowym Yorku. Uczestniczy w pracach jury międzynarodowych konkursów pianistycznych w Paryżu, Tokio, Cleveland. Prowadzi mistrzowskie kursy interpretacji w Meksyku, Holandii, Francji, Szwajcarii, Japonii i Chinach. Dokonuje wielu nagrań w Europie, USA i Japonii. Jego nagranie Koncertu Fortepianowego a-moll I. Paderewskiego zostało uznane przez Musical America (specjalistyczne pismo o światowym zasięgu) - za najlepszą zarejestrowaną interpretację tego utworu.

LAUREACI HONOROWEJ
ZŁOTEJ LAMPKI GÓRNICZEJ

Renata Hupka -1997

urodziła się w 1940r. w Cieszynie, tam też w filii Uniwersytetu Śląskiego ukończyła studia pedagogiczne, później podyplomowe Studium Etnografii na Uniwersytecie w Toruniu i kurs kwalifikacyjny III stopnia MKiS - Studium Taneczne. Jako instruktor - choreograf zespołów tanecznych pracowała od 1961r. w Chwałowicach, Kleszczowie, Rybniku. Przez cztery lata kierowała Wydziałem Tańca i Folkloru w WOK w Katowicach, była wizytatorem zajęć pozaszkolnych Kuratorium Oświaty i Wychowania w Bielsku-Białej. W 1972r. R. Hupka związała się z zespołem, który znany jest dziś jako Zespół Tańca Ludowego „Przygoda”, który w sierpniu 1997r. obchodził 25 lecie istnienia. Zespół pod jej kierunkiem zdobywał uznanie w kraju, a od 1984r. także w różnych częściach świata. Uczestniczył i zdobywał nagrody w Międzynarodowych Festiwalach Folkloru we Francji, Meksyku, RPA, Kanadzie, Turcji, Dani. Występował także w Niemczech, Jugosławii, we Włoszech, Austrii, na Węgrzech. Twórczynią i „duszą” zespołu oraz matką jego sukcesów była R. Hupka, dla której taniec i kształtowanie młodych charakterów, uczenie szacunku do ludowej i narodowej tradycji - zawsze stanowiły cel nadrzędny. Zmarła w 1998 roku.

LAUREACI HONOROWEJ
ZŁOTEJ LAMPKI GÓRNICZEJ

Adam Makowicz - 1998

urodził się na Zaolziu. Zaraz po wojnie - w wieku kilku lat zamieszkał wraz z rodzicami w Rybniku. Matka, sama pianistka, zauważyła muzyczny talent chłopca i zapisała go do klasy fortepianu rybnickiej Szkoły Muzycznej. Audycje radiowe Willisa Conovera i kontakt z rybnickim „podziemiem” jazzowym pod przewodnictwem Czesława Gawlika spowodował jednak, że zainteresowania młodego Makowicza z muzyki klasycznej zwróciły się w stronę jazzu. Pierwsze sukcesy zaczął odnosić w Krakowie, później w Warszawie. W Nowym Jorku znalazł się w 1978r. za sprawą J.Hammonda z wytwórni płyt RCA, który docenił jego talent. Dziś Makowicz jest jednym z najbardziej liczących się pianistów jazzowych na świecie, nagrywa płyty, komponuje, koncertuje na wszystkich kontynentach.

Adam Makowicz

LAUREATEM
HONOROWEJ
ZŁOTEJ LAMPKI
GÓRNICZEJ
JUBILEUSZOWYCH
XXX RDL
ZOSTAŁ:

TADEUSZ
KIJONKA

TADEUSZ KIJONKA urodził się 10 listopada 1936 roku w Radlinie jako syn Antoniego i Róży z domu Kojzar. W czasie okupacji niemieckiej po wywiezieniu rodziców do Niemiec, ukrywał się. Po wojnie uczęszczał do Technikum Budowy Maszyn Górniczych w Rybniku, które ukończył w 1954 r. Od 1955 roku studiował polonistykę, początkowo w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Katowicach, a następnie od 1958 r. na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. W 1955 r. w dodatku tygodniowym „Dziennika Zachodniego” wydrukowano po raz pierwszy jego fraszki. Od tego czasu zaczął również publikować w „Gazecie Robotniczej”, a utwory jego ukazywały się na łamach tej gazety z przerwami do 1983 r. W 1957 r. był współzałożycielem i do 1958 r. członkiem Literackiej Grupy „Domino” w Katowicach. W latach 1958-60 prowadził w Krakowie Międzyuczelniany Klub Literacki, a następnie Klub Młodych Twórców w Katowicach. W 1960 r. uzyskał magisterium i do 1962 roku pracował w Rozgłośni Katowickiej Polskiego Radia, gdzie był między innymi autorem słuchowisk. W 1962-63 pracował jako kierownik działu kultury i sekretarz redakcji dwutygodnika „Poglądy”. W piśmie tym ogłaszał artykuły, wiersze, recenzje oraz cykle felietonów podpisując je pseudonimem Biała Myszka. W 1967 r. został członkiem Związku Literatów Polskich. W tymże roku objął również funkcję kierownika literackiego Opery Śląskiej w Bytomiu. Pisał libretta operowe, teksty do oratoriów. Współpracował z oddziałem Telewizji Polskiej w Katowicach. W latach 1983-90 był kierownikiem działu kultury tygodnika „Tak i Nie”. W piśmie tym publikował swoją twórczość używając pseudonimu Pasikonik. W 1987

LAUREACI HONOROWEJ
ZŁOTEJ LAMPKI GÓRNICZEJ

należał do zespołu redakcyjnego „Literatury”. W 1989 r. objął funkcję prezesa oddziału katowickiego Związku Literatów Polskich. W 1993 r. był inicjatorem powstania Górnośląskiego Towarzystwa Literackiego i jego pierwszym prezesem. Aktualnie jest redaktorem naczelnym miesięcznika „Śląsk”. W 1998 roku w Katowicach odbył się Kongres Kultury na Górnym Śląsku, którego współorganizatorem i wiceprzewodniczącym był Tadeusz Kijonka. Częstym tematem twórczości Tadeusza Kijonki jest śmierć i umieranie. Debiutował zbiorem wierszy „Witraże”(1959). Następnie opublikował zbiory wierszy i poematy: „ Rzeźba w czarnym drzewie”, „Siódma północ”, „Kamienie i dzwony”, „Pod Akropolem”, „Śnieg za śniegiem”, „Czas zamarły”, „Echa”. Jest laureatem nagród poetyckich m.in.: im. Andrzeja Bursy (1967), im. Stanisława Piętaka (1975) , miesięcznika „Poezja”(1975), nagrody wojewódzkiej i nagrody literackiej miasta Katowic, a także nagrody Prezesa Rady Ministrów za twórczość dla dzieci. W 1961 roku otrzymał Nagrodę Kulturalną Rybnickiego Okręgu Węglowego. Został również wyróżniony odznaką „Zasłużony Działacz Kultury”. Od samego początku był związany z Rybnickimi Dniami Kultury, został laureatem „Złotej Lampki Górniczej” w latach 1963 i 1964 w kategorii poezji, w cenionym wówczas konkursie literackim organizowanym w ramach RDL. Miał także swój udział w skutecznych staraniach o wprowadzenie Rybnickich Dni Literatury ponownie do kalendarza kulturalnego po dziesięcioletniej przerwie. Później wielokrotnie brał udział w kolejnych RDL jako zaproszony gość.

LAUREACI HONOROWEJ
ZŁOTEJ LAMPKI GÓRNICZEJ

Sam o sobie mówi: „jako rybniczanie z Radlina i Ślązak z rybnickiego, swą „małą ojczyznę” uważam za rzecz wielką”. W 1999 roku został laureatem dorocznej nagrody Towarzystwa Przyjaciół Śląska w Warszawie.

LAUREACI HONOROWEJ
ZŁOTEJ LAMPKI GÓRNICZEJ

OD ISKRY POEZJI.

Na początku była iskra..... Iskra poezji. Był moment nawiedzenia ideą, która wnet stała się bytem. W Księdze Genezis Rybnickich Dni Literatury, na którą już czas, ten moment wymaga szczególnego zaznaczenia. Fenomenowi narodzin i trwania tej imprezy nie da się wyjaśnić bez zrozumienia okoliczności miejsca i czasu. To co stało się i dokonało na tak rozległą skalę było możliwe właśnie tutaj, na żyznym gruncie rybnickiej kultury - a stwierdzam to nie tylko jako świadek tamtych wydarzeń, ale i człowiek rodem stąd.

Jest rok 1962, gdy od iskry poezji zajęła się ta węglowa ziemia. Rybnik był wtedy młodszy o 37 lat - miasto z innej epoki, która pozostawiła po sobie niemało, chociażby gmach okazałego teatru, obok którego stanie potem biblioteka godna czytelniczych tradycji. Rybnik, miasto centralne regionu i jego "Ateny", przeżywa wówczas szczytowe napięcia lat budowy całej konstelacji nowych kopalń zlokalizowanych głównie w rejonie gwałtownie rozrastającego się Jastrzębia - do niedawna przytulnego uzdrowiska, celu niedzielnych wypraw. Stare kopalnie zasobne w wysokiej jakości węgiel też głębią szyby i zwiększają wydobywanie, w tym najstarsza "Ignacy" z rodowodem sięgającym 1792 roku. Ważna dla tożsamości tego obszaru kultura górnicza miała wiele społecznych pokładów, a wyrastała z bogatych zasobów kulturowych tego rdzennie śląskiego regionu. Dostrzegł to goszczący wówczas raz i drugi w Rybniku Julian Przyboś, gdy, trawestując Norwida, porównywał niewymierny trud poety z konkretną pracą górników: naturę poezji i węgla.

W sensie materialnym kultura wówczas zyskała niemało: powstają okazałe nowe domy kultury z dobrymi salami teatralnymi, przybywa bibliotek, świetlic i klubów środowiskowych, nowych cennych adresów kulturalnych pod różnymi szyldami zakładów pracy i instytucji. Ujawnia się także kolejna generacja młodych, rzutkich działaczy kulturalnych często o dowiedzionych ambicjach twórczych, których dokonania wykraczają poza lokalne ramy i zyskują wcale często ogólnopolski rezonans. Gdy 4 grudnia 1964 roku w sprawie górniczego święta otwarty zostaje Teatr Ziemi Rybnickiej - od początku instytucja modelowa, jako wielofunkcyjna placówka kultury i scena impresaryjna - region zyskuje nie tylko swój reprezentacyjny gmach, ale i nową przestrzeń dla ambitnych wizyt artystycznych. Poczęte z iskry poezji Rybnickie Dni Literatury nie narodziły się więc w społecznej próżni, na kulturalnym ugorze.

Był wtedy Rybnik młodszy o lat 37 (miasto, gdzie wówczas mieszkam związany z właśnie co utworzonymi w Katowicach przez Wilhelma Szewczyka "Poglądami"). Miasto powiatowe i centrum największego okręgu górniczego w Polsce ma poczucie swej wzrastającej rangi, ale i świadomość uzasadnionych aspiracji nie tylko gospodarczych. Klimat w polskiej kulturze, wciąż popaździernikowy, sprzyja inicjatywom lokalnym. Decydujące znaczenie ma obecność aktywnego środowiska. W Rybniku, jest wówczas taka grupa ludzi skupionych w Klubie Literackim "Świt" (późniejsze "Kontakty"). Jest w tym gronie poeta Zbigniew Jankowski, animator kultury rzutki. I nie jest sam. Toteż idea organizacji własnej imprezy literackiej zyskała natychmiast sojusz-

ników. Są pośród nich ówczesny wiceprezydent miasta, Józef Musioł, z czasem także literat, człowiek o wyjątkowej społecznej aktywności. I jest przedsiębiorczy Wojciech Bronowski, twórca pierwszego na Śląsku Teatru Poezji, związany z "Ryfamą" - pulsującym inicjatywami Domem Kultury Rybnickiej Fabryki Maszyn, kierowanym przez Tadeusza Pintarę, z siedzibą w stylowym pałacyku (zameczku?), z legendarnym "Bombajem" (budynek niestety runął w okolicznościach fatalnych). To tu znajdzie swe pierwsze gniazdo impreza, której skala i zasięg wielokrotnie przekroczy pierwotne ramy.

Za pierwszym razem były to Rybnickie Dni Poezji, impreza skrzyknięta na przódce. Zainteresowanie okazało się jednak tak nadzwyczajne, że już w roku następnym zjawili się licznie pisarze ze wszystkich ośrodków kraju - pośród nich Anna Kamieńska, Mieczysław Jastrun, Julian Przyboś, Gustaw Morcinek, Tadeusz Nowak, Kornel Filipowicz, Włodzimierz Maciąg. W roku następnym pojawi się Wisława Szymborska, przybędzie Stefan Otwinowski, ponownie przyjadą Jastrun, Nowak, Przyboś - wszyscy oczarowani klimatem miasta i spotkań z czytelnikami. Zafascynowany Karol Bunsch napisał: **"Zaimponowała mi ta impreza! Godna podkreślenia jest wszechstronność treści z jakimi organizatorzy pragną dotrzeć do czytelników. Wysoki lot ambicji kulturalnych"**. Nie tail najwyższego uznania powściągliwy Wiesław Myśliwski, który stwierdził: **"Warto i należy upowszechniać sztukę, w tym literaturę, warto i należy, ale tak jak wy to robicie Drodzy i Zapracowani Organizatorzy. /... / dzieje się to za Waszą sprawą, którzy uczyniliście z RDL prawdziwe Święto**

i zarazem prawdziwy Dzień Roboczy Literatury Polskiej”. A Stefan Bratkowski orzekł: “Wyjątkowe miasto, wyjątkowa instytucja, wyjątkowi ludzie.... Zazdroszczę Rybnikowi!”.

Co zdecydowało o takim właśnie odbiorze i zauroczeniu imprezą, która wnet zyskała niebywały rozgłos ogólnopolski. Niewątpliwie wielowątkowa formuła, która daleko wykraczała poza ramy wynikające z samej nazwy. Bo Rybnickie Dni Literatury - już od trzeciej edycji stały się coraz szerzej pojmowanym świętem słowa z udziałem nie tylko ludzi pióra, sceny i książki na rozległym obszarze od Knuruwa po Olzę i Raci-bórz, od Pawłowic po Rudy. Choć centrum imprezy mieściło się w Rybniku, miała ona swoje stałe adresy i audytoria w Jastrzębiu, Żorach i Wodzisławiu, który pojawił się w pewnych latach również w szyldzie.

Rdzeniem imprezy była zawsze literatura (bywały lata, że odbywano ponad 150 spotkań autorskich). Lecz gościli tu także z wykładami wielcy polscy humaniści (ponad 700 osób w sali teatru na wykładzie o języku profesora Zenona Klemensiewicza). Ważnym nurtem były spektakle renomowanych polskich scen, w tym stołecznych i krawkowskich. Zawsze wielkim wzięciem cieszyły się występy kabaretów i recitale gwiazd polskiej estrady oraz spotkania z wybitnymi artystami polskiej sceny. No i te dawne kiermasze książek na rybnickim rynku z wielką, centralną estradą.

Przez kolejne lata RDL miały swój stały scenariusz, z inauguracją w Teatrze Ziemi Rybnickiej i koncertami Filharmonii ROW-u pod batutą natchnionego - Antoniego Szafranka. Od tego momentu impreza - po zapaleniu lampy górniczej wchodziła w swój wytorowany rytm, aż po dzień ostatni, gdy gasła górnicza lampa - po uroczystości wręczenia laureatom nagród w konkursie literackim o "Złotą Lampkę Górniczą".

Nagle - w szczytowych latach trwania i rozwoju imprezy - już po jej 13 edycji, zapadła decyzja o jej zawieszeniu. Był rok 1974, rok ukatrupienia w trybie nagłym Polski powiatowej i rozdrobnienia mapy kraju na 49 województw. Nie do końca są mi znane zawile rewiry prowincjonalnych intryg i personalnych konfrontacji. Z dnia na dzień wyprowadzona zostaje wówczas z Rybnika instytucja kluczowa: Rybnickie Zjednoczenie Przemysłu Węglowego- ledwo miasto ocknęło się po utraceniu siedziby powiatu. Stało się więc to co się stało: najbardziej powszechna w Polsce impreza literacka nastawiona, na wielkie rozmowy o literaturze, z udziałem pisarzy i artystów słowa z całego kraju, została skazana na likwidację pod pretekstem zawieszenia imprezy na rok.

Minął rok i następny, mijały kolejne, nie odżyły RDL także w roku 1981, choć organizatorzy, ci sami od początku, nie ustawali w staraniach. Dopiero w czasach szczególnie trudnych, gdy o Rybnickich Dniach Literatury zapomnieli niemal wszyscy - nagle ożyły i powróciły do kalendarza na stałe. Wyłącznie dzięki grupie działaczy, któ-

rzy stali u kołyski tych Dni i organizowali je potem, ta sama iskra poezji wywołała znów ten sam społeczny płomień, do którego powrócili dawni uczestnicy i przystali nowi goście.

W dniach 2 - 5 października 1983 roku, w osiem lat po kasacji, odbyły się XIV Rybnickie Dni Literatury. I odtąd co roku impreza ma znów swe stałe miejsce w kalendarzu. Stało się tak przede wszystkim dzięki Krystynie Piaseckiej, Wojciechowi Bronowskiemu i Czesławowi Gawlikowi dzięki nim i tym wszystkim, którzy byli u narodzin tej imprezy, mogli więc podjąć przerwane wątki i rekomendować ją po prostu sobą, choć bez fanfar i festynów, bo i czas nastał gorzki na długo.

W roku 1994 - w 32 roku swej historii - Rybnickie Dni Literatury święciły swoje ćwierćwiecze (stawia się na miejsce - wszyscy z rodziny pierwszych organizatorów, w pysznej oprawie teatralnej sceny). Teraz po następnych 5 latach impreza dobiła już do swego XXX-lecia: na podwójnym progu przełomu wieków i tysiącleci. Po roku 2000 nastąpią lata kolejne, wierzę, iż dzięki życzliwości władz samorządowych miasta, z tą doroczną imprezą w rybnickim kalendarzu, gdy snują się już ostatnie nitki babiego lata. A jest co i kogo wspominać: kto tu był i już nigdy nie przybędzie, lecz został zapamiętany w Chwałowicach i Jankowicach, Godowie i Radlinie, w Leszczynach i Dębieniu, w Niewiadomiu i Mszanej, w Pszowie i Wilczej.... Kto tu był i kto tu jeszcze będzie?.....

Jest co bilansować i ważyć, skoro w latach tych gościło tu blisko 300 ludzi pióra. Ponad 150 osobistości polskiej sceny i ponad 50 teatrów i kabaretów. Zostało zorganizowanych ponad 3500 spotkań autorskich - grubo ponad!..... i ponad 650 imprez artystycznych. W imprezach tych uczestniczyło ponad 600 tysięcy widzów i słuchaczy, wliczając audytoria kameralne i wypełnione sale teatralne. Dorobek obejmuje także 20 edycji ogólnopolskich konkursów literackich, zawieszonych z czasem. A może pora powrócić i do tego przerwanego wątku, skoro na początku była iskra - iskra poezji, niewidzialna a przecież żywa.

Tadeusz Kijonka

Lista pisarzy zaproszonych do udziału w XXX RDL :

Hanna Krall i Zofia Kucówna

Teresa Ferenc

Zbigniew Jankowski

Jerzy Janicki

Andrzej Mularczyk

Marian Kisiel

Paweł Majerski

Wiesław Myśliwski

Ks. Jerzy Szymik

Olga Tokarczuk

Marta Fox

Stanisław Krawczyk

Tadeusz Kijonka

Patronat medialny:

**Dziennik
Zachodni**

Województwo
radio OK KATOWICE

Teatr Ziemi Rybnickiej dziękuje SPONSOROM
za dotychczasową pomoc:

 KREDYT BANK PBI S.A.

BANK BPH
BANK PRZEMYSŁOWO-HANDLOWY SA

PBK
Powszechny Bank Kredytowy SA
w Warszawie
I Oddział w Rybniku

Bank Śląski

BRE BANK SA

CITROËN
AUTORYZOWANY DYSTRYBUTOR - SERWIS
P.P.U.H. AUTO-LUX

IZBA PRZEMYSŁOWO-HANDLOWA
RYBNICKIEGO
OKRĘGU PRZEMYSŁOWEGO
INDUSTRIAL AND COMMERCIAL
CHAMBER - RYBNIK
POLAND

DRUKARNIA
oldprint
ŻORY

**GWAREX
RYAN
POLAND**

**RADIO TAXI
ROW**
tel.: 42 44 444

